

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

I erkendelse af den menneskelige faktors betydning for sikkerheden til søs og for forebyggelsen af forurening af havmiljøet arrangerede FN's søfartsorganisation (IMCO) i samarbejde med den internationale arbejdsorganisation (ILO) i 1978 en international konference afholdt i London med det formål at udarbejde minimumsregler for uddannelse af den gruppe af søfarende, der har direkte betydning for sikkerheden, samt minimumsregler for opnåelse af sønæringsrettigheder og for tilrettelæggelsen af vagttjenesten om bord i skibe.

Konferencen vedtog »Den internationale konvention om uddannelse af søfarende, om sønæring og om vagthold, 1978«, der træder i kraft 12 måneder efter den dato, på hvilken mindst 25 stater, hvis handelsflåder tilsammen udgør mindst 50 pct. målt i bruttotons af verdenshandelsflådens skibe på 100 registertons brutto og derover, har ratificeret konventionen.

Rådet for De europæiske Fællesskaber har den 21. december 1978 henstillet, at medlemsstaterne inden den 1. april 1979 undertegner og snarest muligt inden den 31. december 1980 ratificerer konventionen under henvisning til, at konventionens ikrafttræden må anses for et væsentligt bidrag til sikkerheden til søs og forebyggelsen af forurening.

Danmark har den 4. juni 1979 underskrevet konventionen med forbehold af senere ratifikation og med forbehold for så vidt angår Færøerne og Grønland. Pr. 1. september 1980 havde 3 lande ratificeret konventionen, nemlig USSR, Den tyske demokratiske Republik og Frankrig.

Nærværende lovforslag fremsættes for at tilvejebringe grundlag for Danmarks ratifikation af konventionen, der er vedlagt som bilag til lovforslaget.

Konventionen har for flere sønæringsbevisers vedkommende større krav til den praktiske uddannelse end foreskrevet i sønæringsloven af 1975. Bl. a. kræves der for førere af alle skibe og for overstyrsmænd i skibe på 1600 registertons brutto eller derover en forudgående fartstid som styrmand.

De gældende bestemmelser for erhvervelse af sønæringsbevis til tjeneste som maskinchef og maskinmester opfylder konventionskravene til praktisk uddannelse.

For så vidt angår den teoretiske uddannelse er konventionskravene for de fleste eksaminers vedkommende opfyldt eller vil kunne opfyldes ved mindre justeringer af det foreskrevne pensum. Konventionen har dog ikke den samme skarpe skellen mellem kravene til store og til små skibe som vort nuværende uddannelsessystem. Det vil derfor være nødvendigt at afskaffe sætteskippereksamen af 2. grad, som i dag er foreskrevet for en række stillinger omhandlet i lov om skibes bemanning, men som ikke opfylder konventionskravene for disse stillinger. Der vil herefter kun være én eksamen som sætteskipper svarende til den nuværende eksamen som sætteskipper af 1. grad med en vis forøgelse af det krævede pensum. Men henblik herpå er der samtidigt hermed fremsat forslag til lov om ændring af lov om søfartsuddannelse.

Særlig uddannelse er foreskrevet for officerer og mandskab i olie-, kemikalie- og gastankskibe. Sådant uddannelse gives for tiden i Danmark, dels som led i den egentlige uddannelse, dels på særlige af direktoratet for søfartsuddannelsen etablerede frivillige kurser, som efter konventionsbestemmelserne bliver obligatoriske for visse søfarende. Endvidere kræves, at alt personel omfattet af konventionsbestemmelserne har gennemgået brandkursus, hvis indhold for visse personelgruppers vedkommende er mere omfattende, end de i dag foreskrevne kurser.

Endelig indeholder konventionen meget detaljerede regler for tilrettelæggelsen af vagttjenesten, hvis sikre tilrettelæggelse efter den bestående retstilstand alene er overladt et skibs fører og maskinchef. Den eksisterende lovgivning indeholder hjemmel for ministeren til at foreskrive regler, der vil bringe retstilstanden i overensstemmelse med konventionens krav.

Ved en så væsentlig ændring af sønæringskravene, som en ratifikation af konventionen forudsætter, burde bemandingsloven naturligt være ændret